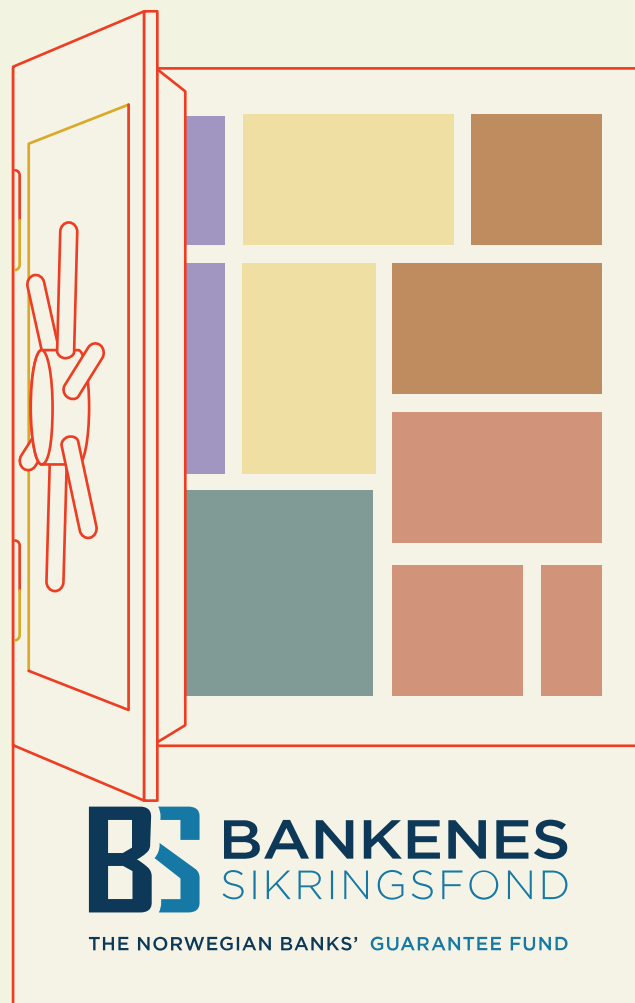

Strategi for Bankenes sikringsfond

2024-2026

Innledning

Bankenes sikringsfond er ansvarlig for innskuddsgarantiordningen i Norge. En garanti som gir tilgang til en trygg plassering av penger i banken.

Innskudd i norske banker er dekket fra første krone og opptil 2 millioner kroner. Garantien gjelder per kunde per bank. Hvis kunden har flere kontoer i samme bank, gjelder garantien 2 millioner totalt i banken.

Kunden kan i noen tilfeller være dekket for mer enn 2 millioner kroner. Dette gjelder innskudd som kunden har mottatt de siste 12 måneder og som følger av særlige livshendelser, som kjøp og salg av bolig, arv eller forsikringsutbetalinger. Innskuddet vil da være dekket med et ubegrenset beløp.

Innskuddsgarantien reduserer faren for at mange kunder vil ta ut pengene sine samtidig hvis det oppstår tvil om en banks tilstand. Rammes én bank av slike uttak, kan det spre seg til flere. I en slik situasjon kan bankene få problemer med å fylle rollen sin i det finansielle systemet og den økonomiske aktiviteten i Norge kan bli skadelidende. Det overordnede formålet med innskuddsgarantien er derfor å bidra til finansiell stabilitet. En innskuddsgaranti som den enkelte kunde har tillit til er nyttig for samfunnet som helhet.

Det er bankene selv som finansierer innskuddsgarantiordningen og Stortinget som gir rammene gjennom lovverket.

Internasjonalt diskuteres fremtidens innskuddsgaranti, blant annet som følge av uroen hos amerikanske banker i mars 2023. Bankenes sikringsfond må også forholde seg til konsekvensene av geopolitisk uro og et forsterket digitalt trusselbilde.

Bankenes sikringsfond vil ivareta og videreutvikle en innskuddsgaranti som har fungert bra. Dette krever et godt samarbeid både med bankene og myndighetene. Alle skal ha tillit til innskuddsgarantien. Strategien til Bankenes sikringsfond handler om hvordan vi skal sikre dette.

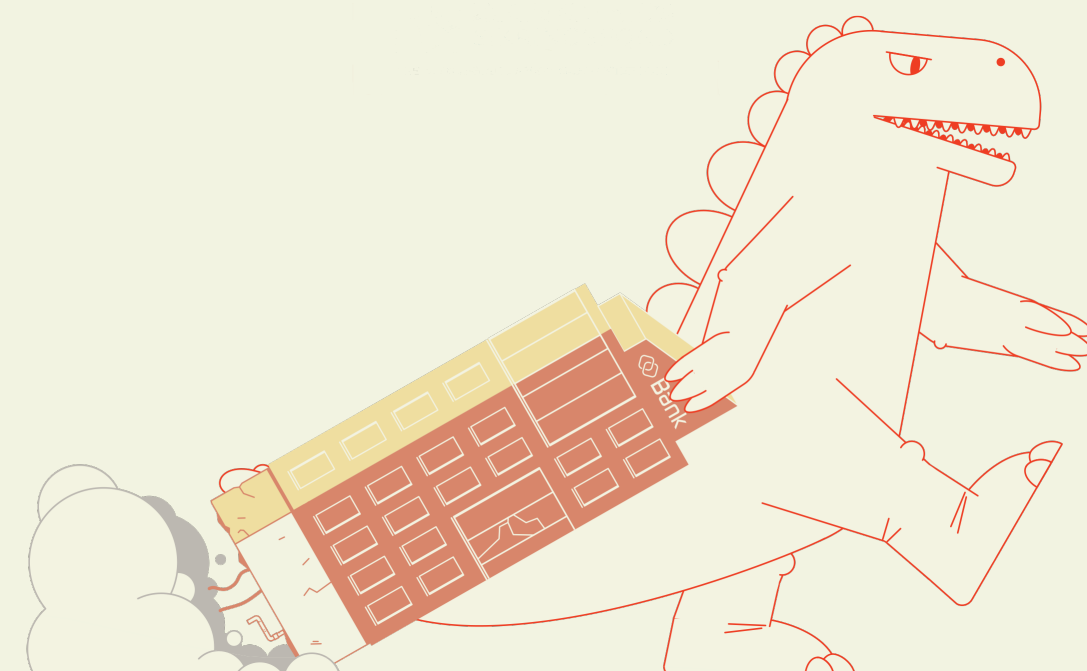
Endre Skjørestad

Styreleder

November, 2023

Visjon er det vi skal strekke oss etter

*Alle har tillit til innskuddsgarantien.
Bankene og myndighetene har tillit til oss.*

Oppdraget til Bankenes sikringsfond

Bankenes sikringsfond skal bidra til finansiell stabilitet ved å administrere den norske innskuddsgarantiordningen. Virksomheten til Bankenes sikringsfond er regulert i lov om Bankenes sikringsfond, og reglene om selve innskuddsgarantiordningen finnes i finansforetakslovens kapittel 19.

God kjennskap til innskuddsgarantien

For at bankkundene skal ha tillit til at innskuddene deres er trygge må de kjenne til innskuddsgarantien og forstå hva den innebærer. Uten kjennskap til garantien er det fare for at kundene vil opptre som om de ikke er beskyttet. Enkelte innskudd er ikke omfattet av innskuddsgarantien. Det er heller ikke bra dersom disse kundene feilaktig tror de er omfattet av garantien.

Beskytte garanterte innskudd i en krise

I Norge har det historisk sett gått lang tid mellom situasjoner der banker er rammet av en krise. Dersom en bank må avvikles under offentlig administrasjon, stenges banken for kundene som dermed ikke lenger har anledning til å ta innskudd ut av banken. Dette utløser en oppgave for Bankenes sikringsfond.

Senest innen syv arbeidsdager skal innskudd som omfattes av garantien være tilgjengelig for kunden.

Garanterte innskudd gjøres tilgjengelig enten ved at Bankenes sikringsfond utbetaler innskuddet til kunden, eller at innskuddet blir overdratt til en annen bank og gjort tilgjengelig for kunden der.

Bankenes sikringsfond kan alternativt benytte innskuddsgarantiordningens midler til å unngå at en bank blir rammet av en krise. Dette er kun aktuelt dersom en slik løsning vurderes å ha en lavere kostnad for innskuddsgarantiordningen enn å utbetale garanterte innskudd ved en avvikling av banken.

Sikre at innskuddsgarantiordningen er rustet til å ivareta ansvaret

For å kunne beskytte garanterte innskudd skal Bankenes sikringsfond være beredt og ha tilstrekkelige operasjonelle og finansielle ressurser.

Bankenes sikringsfond er en del av den samlede beredskapen for å håndtere banker som blir rammet av en krise. Det er utstrakt samarbeid med Finanstilsynet som tilsyns- og krisehåndteringsmyndighet og Norges Bank som har beredskap for betalingssystemet og er långiver i siste instans for bankene. Det er Finansdepartementet som vedtar at en bank skal anses for å være eller ventes å bli kriserammet.

Innskuddsgarantiordningen skal ha systemer til å beregne hvor store finansielle midler som kreves for å ivareta innskuddsgarantien. Innskuddsgarantiordningen skal til enhver tid ha et innskuddsgarantifond og andre tilgjengelige midler som står i et rimelig forhold til dette garantiansvaret. Midlene i innskuddsgarantifondet skal plasseres i likvide eiendeler med lav risiko.

Dersom Bankenes sikringsfond må utbetale garanterte innskudd til kundene, vil det være behov for likviditet i en begrenset periode. Garanterte innskudd har høy prioritet ved avvikling av en bank og Bankenes sikringsfond vil kunne få tilbake alt eller store deler av utlegget. Det er bankens aksjonærer og andre usikrede långivere som skal ta tap først.

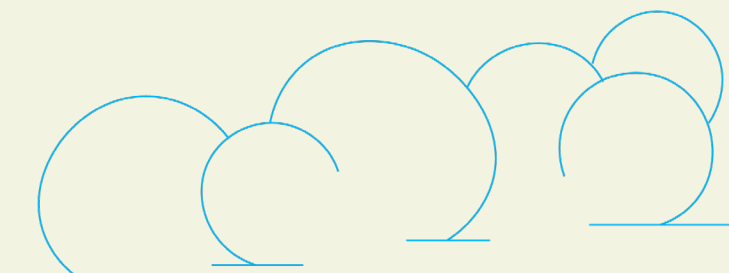
Fordele bankenes bidrag

Bankene betaler et årlig bidrag til innskuddsgarantifondet. Det samlede bidraget fra bankene er bestemt i finansforetaksloven. Bankenes sikringsfond skal fastsette den enkelte banks andel av det samlede bidraget i samsvar med bankens andel av det samlede garantiansvaret. Bankenes sikringsfond skal benytte en veldokumentert, risikobasert metode for å fastsette bidragene.

Kunder som er dekket av en innskuddsgaranti kan ha liten motivasjon til å overvåke banken og eventuelt flytte innskudd mellom banker. Fordelingen av bidrag mellom bankene skal bidra til å motvirke at en bank utnytter den manglende overvåkingen til å velge overdrevent risikable og lite bærekraftige forretningsstrategier.

Andre oppgaver

Bankenes sikringsfond forvalter også midlene i krisetiltaksfondet som skal sikre en vellykket håndtering av kriserammede foretak. Krisetiltaksfondet disponeres av Finanstilsynet. Foretakene skal årlig betale bidrag til krisetiltaksfondet, og Bankenes sikringsfond administrerer beregning og innkreving av dette.

Animasjon av Kaja Krogh

Vi har seks strategiske satsninger

- 1 Bedre kjennskap til innskuddsgarantien
- 2 Trygg og effektiv utbetaling av garanterte innskudd
- 3 Kunne utnytte valgmulighetene vi har dersom en bank får problemer
- 4 Kapitalforvaltning med lav risiko i en urolig verden
- 5 Digital sikkerhet som verner innskuddsgarantien
- 6 Hente ut gevinstene fra nye digitale løsninger og tilgang til data

1 Bedre kjennskap til innskuddsgarantien

6 av 10 nordmenn mener at innskuddene er sikret på et vis, slik at de får alt eller deler tilbake dersom banken går «konkurs». Svært få tror at de taper pengene sine. Kunnskapen om de siste årenes forbedringer av garantien knyttet til innskudd fra særlige livshendelser er imidlertid lav. Kjennskapen er på samme nivå som i sammenlignbare land.

Løp mot banker har tradisjonelt vært illustrert med kunder i kø utenfor et fysisk banklokale for å ta ut fysiske penger. Nett- og mobilbank gjør at kunder i dag kan flytte penger digitalt og svært raskt. Sosiale medier legger også til rette for rask spredning av informasjon og feilinformasjon. God kjennskap til innskuddsgarantien er derfor viktig for å hindre løp mot banker. Vi har som mål å øke kjennskapen til innskuddsgarantien, kunnskapen om hva den dekker og hva den ikke dekker.

Vi skal kartlegge sammenhengen mellom kundenes kjennskap til innskuddsgarantien og deres tilbøyelighet til å ta ut innskudd i en stresset situasjon. Vi skal identifisere hvilke budskap om innskuddsgarantien som er viktig for kundenes valg og i hvilke kanaler de ønsker informasjon.

Vi skal ta i bruk virkningsfulle og kostnadseffektive metoder for å spre kunnskap om innskuddsgarantien. Her samarbeider vi med bankene, fordi de kjenner kundene sine best. På nettsidene våre skal både kunder og bankansatte finne god informasjon i et lett og forståelig språk.

Jo bedre Bankenes sikringsfonds rolle er kjent og forstått, jo bedre er grunnlaget for å løse oppdraget vårt.

Vi vil derfor bidra til å øke kunnskapen om organisasjonen Bankenes sikringsfond i sammenhenger der det er relevant.

2 Trygg og effektiv utbetaling av garanterte innskudd

Publikum må ha tiltro til at vi evner å gjøre garanterte innskudd tilgjengelig innen de gjeldende tidsfristene. Hvis en bank avvikles under offentlig administrasjon, vil Bankenes sikringsfond automatisk informere kundene om hva som vil skje og hva de skal foreta seg. Dersom garanterte innskudd skal gjøres tilgjengelig ved en utbetaling fra Bankenes sikringsfond, kan både personkunder og bedriftskunder logge på vår nettbaserte løsning for utbetaling og velge en konto i en annen bank som pengene skal overføres til.

Vi skal videreutvikle og effektivisere den digitale utbetalingsløsningen slik at kundene opplever minst mulig avbrudd og at de føler seg godt ivaretatt.

Samtidig skal vi ha trygge og effektive løsninger også for ikke-digitale kunder og for utbetaling av spesielle typer innskudd.

Det er en forutsetning for trygg og effektiv utbetaling at kundelistene vi mottar fra bankene holder tilstrekkelig høy kvalitet. Vi gjennomfører periodisk beredskaps-testing av medlemsbankenes kundelister og etterlevelse av innskuddsgarantiforskriften

3 Kunne utnytte valgmulighetene vi har dersom en bank får problemer

Det er en tydelig arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Finanstilsynet, Norges Bank og Bankenes sikringsfond dersom en bank står i fare for å rammes av en krise. Bankenes sikringsfond skal ivareta de garanterte innskuddene.

Loverket gir Bankenes sikringsfond flere fremgangsmåter for å håndtere interessene til kunder med garanterte innskudd i en krise. Slik kan vi velge den beste løsningen for den aktuelle situasjonen. I stedet for å utbetale garanterte innskudd, har vi anledning til å bidra til at garanterte innskudd overdras til en annen bank. Vi har også anledning til å sette inn tiltak for å unngå at en bank blir kriserammet dersom nærmere vilkår er oppfylt.

EU-kommisjonen foreslo i april 2023 endringer av krisehåndterings- og innskuddsgarantidirektivet. Dette er endringer som kan påvirke håndteringen av banker som får problemer.

Vi skal være rustet til å kunne gjennomføre alternativer til utbetaling av garanterte innskudd dersom en bank rammes av en krise. Det samme gjelder for tiltak som kan hindre at en bank blir kriserammet. Dette krever gode forberedelser på mange områder. Vårt arbeid vil også være en del av prosesser som til dels styres av andre, noe som fordrer godt samarbeid med flere.

Vi skal balansere fleksibiliteten i valg av løsning, med forhåndsdefinerte tiltak som utløses på gitte stadier når en bank møter alvorlige problemer. På denne måten sikrer vi at vi er beredt og ikke kommer på etterskudd i håndteringen av en mulig kritisk situasjon.

4 Kapitalforvaltning med lav risiko i en urolig verden

Stabilitet og likviditet er viktige kriterier i valg av investeringsstrategi for innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet. I tillegg legges det vekt på at kapitalforvaltningen skal være enkel og oversiktlig. Dagens investeringsunivers er statsobligasjoner utstedt av et fåtall større stater samt norsk stat, supplert med enkelte supranasjonale utstedere og norske kommuner. Investeringer i utenlandsk valuta blir valutasikret.

Gjeldsnivået i verden er høyt, både for myndigheter og selskaper. Historien viser at ulike lands myndigheter har redusert gjeldsnivået på ulike måter, hvor de fleste innebærer tap for obligasjonsinvestorer. Geopolitisk uro og økt politisk risiko har også ført til at økonomi og finans brukes som politiske virkemidler. I en kritisk situasjon kan statsobligasjonsmarkedet bli en arena der denne maktkampen utspilles. Samlet kan dette utfordre vår investeringsstrategi.

I lys av et mer omskiftelig risikobilde kan det være ønskelig med mer fleksibilitet i kapitalforvaltningen for å kunne beskytte verdier. I strategiperioden skal vi vurdere hva vi kan og ikke kan oppnå med ulike investeringsstrategier, inkludert mer dynamiske eller diversifiserte investeringsstrategier.

Vi skal ha en åpen og ansvarlig kapitalforvaltning som tar hensyn til anerkjente prinsipper for miljø, sosiale forhold og foretaksstyring.

Vi skal ha infrastruktur, kompetanse og kapasitet til å følge opp og raskt kunne ta tilbake utkontrakterte oppgaver og viktige funksjoner i kapitalforvaltningen dersom det er behov for det. Avhengigheten til enkeltleverandører skal være lav. I hvor stor grad kapitalforvaltningen utkontrakteres er et løpende valg basert på hva som tjener innskuddsgarantiordningen best.

5 Digital sikkerhet som verner innskuddsgarantien

Digitale verktøy er viktige for å kunne ivareta innskuddsgarantien, som den digitale løsningen for trygg og effektiv utbetaling av garanterte innskudd. Bankenes sikringsfond har også digitalisert interne prosesser de siste årene. Samtidig introduserer digitaliseringen nye sårbarheter.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) registrerer en økning i digitale angrep mot norske virksomheter. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) viser til at digitale trusselaktører utvikler stadig mer avanserte metoder for å få tilgang til sensitiv informasjon. Digitale tjenester kan også falle ut som følge av andre kriminelle handlinger, naturhendelser eller menneskelige feil.

Konsekvensene er ofte uavhengig av den utløsende årsaken, og god digital sikkerhet må favne beskyttelse mot alle typer farer og trusler.

Vi skal være forberedt på at uønskede hendelser kan skje, og at vi da har nødvendig beredskap og kontinuitetsplaner på plass. Vi tar aktivt stilling til hva som er akseptabel risiko for bortfall av digitale tjenester, og bygger beredskap for de tilfellene der kritisk infrastruktur eller de digitale tjenestene blir utilgjengelige eller får vesentlig redusert kvalitet.

På samme måte som vi øver på håndtering av banker i krise, øver vi på cyberangrep. Dette skal beskytte beredskapsevnen og ivareta informasjonssikkerheten.

Vi tar i bruk NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Prinsippene gir råd for å beskytte data og tjenester mot uautorisert tilgang, skade eller misbruk.

6

Hente ut gevinstene fra nye digitale løsninger og tilgang til data

Bankenes sikringsfond har de siste årene utviklet Sikringsportalen for å samle all rapportering fra foretakene og dialog med Bankenes sikringsfond på ett sted. Løsningen forenkler også beregningen av årlige bidrag til innskuddsgarantifondet.

Bankenes sikringsfond har som mål å gjenbruke informasjon som bankene allerede rapporterer. Derfor er vi i ferd med å knytte oss til bankenes offentlige regnskaps- og kapitaldekningsrapportering. Dette er besparende både for oss og bankene.

Datatilgangen åpner for bedre analyser av garanterte innskudd og bankene. Formålet når Bankenes sikringsfond analyserer banker er å være best mulig forberedt til å ivareta garanterte innskudd ved en eventuell krise i banken. Gjennom analysene får vi også en oppfatning av hvor godt innskuddsgarantien fungerer og innsikt i eventuelle behov for endringer i regelverket.

Vi bruker i dag vesentlige ressurser på kontroll av bankenes rapporterte data. Nye digitale løsninger skal bidra til at vi løser oppdraget vårt på en kostnadseffektiv måte.

Med mer data, en god dataarkitektur og systemer for datavisualisering, blir vi bedre stilt til å gjøre relevante analyser og vurderinger. Dette kommer til nytte blant annet i arbeidet med metoder for beregning av bidrag til innskuddsgarantifondet og analysemodeller som styrker beredskapen.

I strategiperioden skal metoden for beregning av bankenes bidrag til innskuddsgarantifondet revideres med utgangspunkt i nye retningslinjer fra det europeiske banktilsynet (EBA). I høringsprosessen skal bankene få presentert grundige vurderinger av dagens beregningsmetode og eventuelle forslag til endringer.

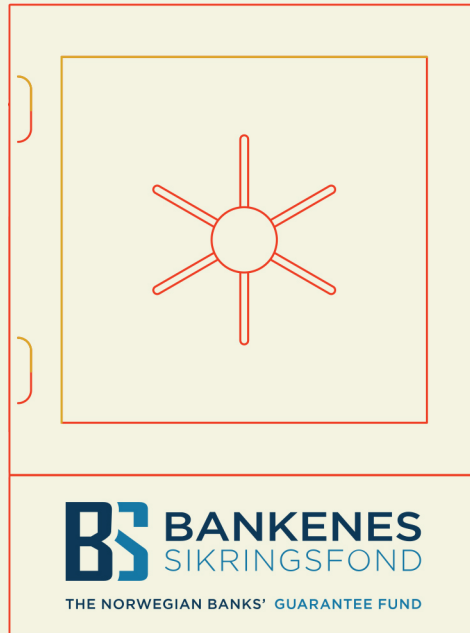
Dette garanterer vi

Innskuddsgarantien dekker inntil to millioner kroner for hver innskyter i hver enkelt medlemsbank. Dersom bankinnskuddet ditt blir utilgjengelig, for eksempel som følge av at myndighetene har besluttet å avvikle banken din under offentlig administrasjon, vil Bankenes sikringsfond gjøre garanterte innskudd tilgjengelig innen syv arbeidsdager.

I noen tilfeller dekker innskuddsgarantien innskudd over 2 millioner kroner. Dette gjelder dersom innskuddet er mottatt i løpet av de siste 12 månedene og følger av en særlig livshendelse. Eksempler på særlige livshendelser er forsikringsutbetalinger eller salg av bolig. Slike innskudd vil bli utbetalt innen 3 måneder etter at Bankenes sikringsfond har mottatt dokumentasjon på beløpet.

Alle norske banker er medlemmer i innskuddsgarantiordningen. For filialer av utenlandske banker er det valgfritt å være medlem.

På nettsiden vår kan du lett finne hvilken dekning som gjelder for din bank. Der finner du også mer informasjon om garantien og Bankenes sikringsfond.

Bankenes sikringsfond Postboks 1213 Vika
0110 Oslo

Telefon
21 62 35 50
www.bankenessikringsfond.no

Animasjoner
Racecar
og
Kaja Krogh

Grafisk produksjon
Kaja Krogh